AO 1

I et læserbrev i lokalavisen den 1. november 2005 kritiserede den overenskomstansatte læge, Asger Abel, forholdene på sin arbejdsplads, som var Geriatrisk Afdeling (der beskæftiger sig med sygdomme hos ældre mennesker) på Storkøbing Sygehus.

I læserbrevet stod der bl.a. følgende: ”Det er min opfattelse, at patienter, der modtages på Geriatrisk Afdeling, for øjeblikket venter urimeligt længe på at blive tilset af en læge. Dette sker, selvom afdelingens ansatte for mig at se aldrig før har løbet så stærkt. Set fra patienternes synspunkt må den lange ventetid være helt utilfredsstillende. Samtidig betyder det stigende arbejdspres, at flere af afdelingens ansatte nu søger væk. Hermed forværres situationen yderligere. Hovedårsagen til disse forhold er efter min vurdering en strukturomlægning i afdelingen, som trådte i kraft den 1. maj 2005. Tidligere var vi fire læger til at modtage patienterne i dagvagten. Nu er vi tre”.

Dagen efter blev Asger Abel kaldt til samtale med afdelingens administrerende overlæge, Børge Brun. Børge Brun indledte med at minde Asger Abel om de ansattes loyalitetspligt. Han henviste endvidere til de interne retningslinjer om afdelingens kommunikation, hvorefter spørgsmål fra pressen vedrørende afdelingens generelle forhold, herunder spørgsmål om de interne strukturforhold, skulle besvares af den administrative ledelse. Børge Bruun meddelte på den baggrund, at Asger Abel for fremtiden ikke måtte udtale sig om afdelingens interne strukturforhold. I den forbindelse gav Børge Brun i øvrigt udtryk for, at han var uenig i, at patienternes ventetider havde sammenhæng med strukturomlægningen. Samtidig understregede han vigtigheden af, at alle medarbejdere nu på en konstruktiv måde indgik i et samarbejde om at få det bedste ud af den nye afdelingsstruktur – ikke mindst af hensyn til patienterne. Asger Abel svarede, at han stod ved sine udtalelser, som han mente, at han var i sin gode ret til at fremsætte. Han mente endvidere ikke, at han havde en ubetinget pligt til at respektere en ”mundkurv” for fremtiden. Endelig tilkendegav Asger Abel, at han hele tiden havde været – og også i fremtiden ville være – indstillet på at indgå i et samarbejde om at – som han sagde – begrænse skaderne som følge af den nye afdelingsstruktur mest muligt.

I den følgende tid var afdelingen præget af en hel del uro, bl.a. som følge af interne samarbejdsproblemer.

Den 22. november samme år modtog Asger Abel et brev af 21. november, der var underskrevet af Børge Brun. Heri hed det: ”Den 2. november indskærpede jeg under en samtale med dig loyalitetskravene til afdelingens ansatte og spillereglerne for udtalelser til pressen samt vigtigheden af, at alle - og altså også du - gjorde deres bedste for at fremme og vedligeholde rolige og gode arbejdsforhold på afdelingen. Siden da har afdelingen, som du ved, været præget af uro og samarbejdsproblemer. Det er min opfattelse, at du har bidraget hertil, dels med din udtalelse til lokalavisen den 1. november, og dels i din daglige adfærd. Det kunne virke som om, du ser en interesse i at skabe uro. For mig at se er der tale om et klart tillidssvigt fra din side. Du kan betragte dette brev som en irettesættelse. Sagen vil blive fulgt op, hvis du ikke i dit fremtidige virke her på afdelingen udviser samarbejdsvilje i forholdet til afdelingens ansatte, herunder naturligvis også i forholdet til afdelingsledelsen”.

Selvom Asger Abel ellers havde vænnet sig til lidt af hvert fra Børge Brun, som blandt mange af afdelingens ansatte var kendt - og frygtet - som en kolerisk og humørsyg afdelingsleder, blev han temmelig chokeret over brevet. Han drøftede det derfor med en af sine lægekolleger på afdelingen, Casper Cold. Efter at have læst brevet udbrød Casper Cold, at grænsen for, hvad man skulle finde sig i som ansat, nu måtte være nået. Selv havde han i lighed med de fleste af afdelingens andre læger længe haft – som han udtrykte det – et notorisk anstrengt forhold til Børge Brun. Endvidere erklærede han sig enig i, at den nye afdelingsstruktur var hovedårsagen til det stigende arbejdspres og de lange ventetider.

Et par dage efter denne samtale henvendte Asger Abel sig til sin gamle gymnasiekammerat, Lydia Grå, der er advokat.

Asger Abel bad Lydia Grå undersøge, om han kunne afskediges på det foreliggende grundlag. Endvidere ønskede han svar på, om Børge Brun havde handlet efter reglerne.

Hvad bør Lydia Grå svare?

AO 2

Som følge af nødvendige besparelser i Storby Kommune vedtog byrådet i overensstemmelse med en indstilling fra økonomiudvalget på et møde i januar 2004 at opsige den 64årige overenskomstansatte Hans Mogensen med sædvanligt varsel. I tilknytning til fratrædelsen skulle der ydes en fratrædelsesgodtgørelse svarende til to års løn. Ifølge økonomiudvalgets indstilling var begrundelsen for opsigelsen, at Hans Mogensens arbejdsopgaver kunne varetages af andre ansatte. Fratrædelsesgodtgørelsen begrundedes i ønsket om en hensynsfuld personalepolitik. Hans Mogensen og hans faglige organisation var forinden blevet orienteret om den påtænkte opsigelse. Hverken Hans Mogensen eller organisationen havde indvendinger mod opsigelsen eller fratrædelsesgodtgørelsen.

Den ovennævnte vedtagelse på byrådsmødet i januar 2004 skete ved en afstemning, hvor 15 medlemmer stemte for at følge økonomiudvalgets indstilling, 10 medlemmer stemte imod og 6 undlod at stemme. Sagen blev behandlet for lukkede døre i byrådet som følge af, at der var tale om en personsag. Under forhandlingerne for lukkede døre var det af nogle af de 10 medlemmer, som senere stemte imod, blevet anført, at man fandt det tvivlsomt, om en så stor fratrædelsesgodtgørelse var lovlig. Medlemmer af flertallet havde heroverfor anført, at man ønskede at begunstige Hans Mogensen for at værdsætte hans arbejde gennem mange år og i øvrigt ønskede sagen afsluttet nu.

I forbindelse med den senere fratrædelse udbetaltes fratrædelsesgodtgørelsen, som var på ca. 800.000 kr.

Kort tid efter begærede journalist Gerda Hansen aktindsigt i sagen. Denne indeholdt følgende dokumenter: 1. Økonomiudvalgets indstilling til byrådet. 2. Et notat udarbejdet af personaledirektøren om sagen, hvoraf det bl.a. fremgik, at Hans Mogensen var tilfreds med opsigelsen og fratrædelsesgodtgørelsen. Notatet indeholdt ingen oplysninger om lovligheden af fratrædelsesgodtgørelsen. 3. Brevveksling vedrørende høringen af Hans Mogensen og hans organisation. 4. To skrivelser vedrørende henholdsvis opsigelsen og udbetalingen af fratrædelsesgodtgørelsen.

Byrådet meddelte afslag på begæringen om aktindsigt, idet man henviste til, at det ikke var muligt at give aktindsigt i personalesager.

Gerda Hansen klagede derefter til statsamtmanden for Storborg Amt, som efter kommunestyrelsesloven har tilsynet med Storby Kommune. I klagen anførte Gerda Hansen bl.a., at hun ikke mente der var noget i vejen for, at byrådet meddelte hende aktindsigt i sagen, og at hun mente, sagen burde have været behandlet for åbne døre.

Statsamtmanden besluttede at tage de i klagen nævnte spørgsmål samt spørgsmålet om lovligheden af fratrædelsesgodtgørelsen op til behandling. Til brug for behandlingen af det sidstnævnte spørgsmål indhentede statsamtmanden nærmere oplysninger, hvoraf det korrekt fremgik, at gældende regler på området normalt kun hjemler op til et års løn i fratrædelsesgodtgørelse.*

Der ønskes en redegørelse for samtlige de forvaltningsretlige og kommunalretlige problemstillinger, som opgaven kan give anledning til at drøfte, herunder en stillingtagen til hvordan statsamtmanden kan forventes at reagere.

* Det skal ved besvarelsen lægges til grund, at bestemmelserne i kommunestyrelseslovens § 48 ikke er til hinder for, at statsamtmanden kan tage stilling til spørgsmålet om lovligheden af fratrædelsesgodtgørelsen og evt. anvende sanktioner.

AO 3

I januar måned 2005 påbegyndte Anja Ellerup og Mustafa Maghib – begge i øvrigt ansat i Skatteministeriet - et 2 måneders intensivt kursus i international skatteret på den netop ved lov oprettede selvejende institution Skatteskolen, der efter loven havde til formål at tilbyde efter- og videreuddannelsesforløb til ansatte i den offentlige skatteforvaltning efter aftale med de pågældende myndigheder.

Da uddannelsesforløbet var krævende, tilbragte Anja – som de fleste andre deltagere - megen tid på skolens læsesal, der var placeret i tilknytning til skolens bibliotek. En dag i slutningen af februar fik hun under arbejdet på læsesalen et længere hosteanfald, da hun fik en halspastil galt i halsen. Bibliotekaren gjorde derpå Anja opmærksom på, at hun burde have forladt læsesalen under hosteanfaldet, idet det var til stor gene for de andre tilstedeværende. Bibliotekaren henviste til, at kravet om ro og orden på læsesal og bibliotek var indskærpet ved tydelig skiltning. Da pastillen stadig generede, fik Anja kort tid efter endnu et anfald, hvorefter bibliotekaren kontaktede skolens leder, der - efter at have fået forelagt situationen - traf beslutning om, at Anja straks skulle forlade læsesalen og at hun først måtte komme tilbage om en uge.

Umiddelbart herefter tog Mustafa, der var ortodoks muslim og som for første gang opholdt sig på skolens læsesal, sit bedetæppe frem og placerede det på gangarealet, hvorefter han indledte sin bøn. Bønnen blev dog hurtigt afbrudt af skolelederen, der meddelte ham, at bønnen var til stor gene for såvel den almindelige færdsel som for evnen til at arbejde koncentreret på læsesalen, hvorfor Mustafa måtte finde et andet sted at bede. Videre tilkendegav skolelederen, at Mustafa var forment adgang til bibliotekets læsesal i en uge. Skolelederen henviste herved til, at Mustafa ikke kunne undgå at være bekendt med skiltningen om god ro og orden og at han i øvrigt skulle stilles på samme måde som Anja.

Anja og Mustafa mente begge, at skolelederens beslutninger var uberettigede, hvorfor de straks kontaktede advokat Søren Pyntborg for at få juridisk bistand med henblik på eventuel klage til ombudsmanden eller skatteministeriet. Søren Pyntborg tilkendegav, at han mente, at skolelederens beslutninger var i strid med forvaltningsretlige regler og princip-

per. Imidlertid fandt han, at ombudsmanden næppe havde kompetence til at behandle en klage. Pyntborg henviste herved til, at det fremgår af loven om oprettelse af Skatteskolen, at Skatteskolen er en selvejende institution, at skolelederen og skolens øvrige medarbejdere ansættes – og afskediges – af bestyrelsen, og at de nærmere krav til undervisning og udstedelse af kursusbevis ikke fastsættes af ministeren, men af skolen efter aftale med de pågældende skattemyndigheder. Det forhold, at skolens bestyrelse efter loven udpeges af skatteministeren og at alle skolens udgifter afholdes af Skatteministeriet, kunne efter Pyntborgs opfattelse ikke føre til andet resultat. Pyntborg anbefalede derfor, at klage blev indgivet til Skatteministeriet, der efter almindelige forvaltningsretlige regler var forpligtet til at behandle en sådan.

Efter at have tænkt nærmere over sagen, kontaktede Pyntborg Anja og Mustafa og meddelte dem, at han var kommet i tvivl om, hvorvidt de havde en ”god sag”, idet han var tilbøjelig til at mene, at Skatteskolen slet ikke var underlagt forvaltningsretlige regler og principper.

Der ønske en redegørelse for de forvaltningsretlige problemer, som det skitserede hændelsesforløb giver anledning til at drøfte.